

# WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU

## Pierwszy pociąg w Toruniu

Opracowanie  
Grzegorz Barecki  
Dział Informacyjno-Bibliograficzny

Oficjalne otwarcie, liczącego 50 km połączenia między Bydgoszczą a Toruniem, nastąpiło 24 października 1861 r.

Budowa linii kolejowej przez pruską Królewską Dyрекcję Kolei Wschodniej trwała półtora roku – od kwietnia 1860 r.

# Bekanntmachung. Königliche Ostbahn.



Die Vorschriften des seit dem 6. Juni 1860 auf der Ostbahn bestehenden Tarifes vom 26. Mai 1860 treten auch für die am 24. d. Mts. zu eröffnende Zweigbahn Bromberg-Thorn in Kraft. Die vollständigen Tarife sind bei jeder unserer Güter-Expeditionen einzusehen und ebenso wie die Fahrpläne käuflich zu haben.

Die zeither bestandenen, für die Eisenbahnstrecke Bromberg-Thorn erweiterten Spezial-Tarife für Getreide, Steinkohlen, Braunkohlen, Kartoffeln und Kalk bleiben auch ferner in Kraft.

Bromberg, den 18. Oktober 1861.

Königliche Direction der Ostbahn.

Otwarcie kolei przemknęło niemal bez echa w lokalnej prasie.

W „Thorner Wochenblatt” ukazała się jedynie krótka wzmianka.

Thorner Wochenblatt, Donnerstag, den 24. October. 1861, nr 128, s. 409 , Sygnatura MAG 01410

Było to ogłoszenie Królewskiej Dyrekcji Kolei Wschodniej, na temat obowiązujących taryf przewozowych.

Cenniki dotyczyły przewozów towarów, w szczególności zboża, węgla kamiennego, węgla brunatnego, kartofli i wapna.

Otwartą stację nazwano Toruń Przedmieście.

Dopiero w 1925 roku przemianowano ją formalnie na Toruń Główny.

Toruń był jeszcze przez rok stacją końcową.

W grudniu 1862 roku uruchomiono połączenie przez Otłoczyn do Warszawy.

W latach 1870-1873 zbudowano most kolejowy przez Wisłę.

Dzięki temu w 1873 roku ruszyła linia Poznań – Inowrocław – Toruń – Ława – Olsztyn.

Również w 1873 roku oddano do użytku budynek dworca, który zachował się do dziś.

Był to już drugi budynek dworca w Toruniu.

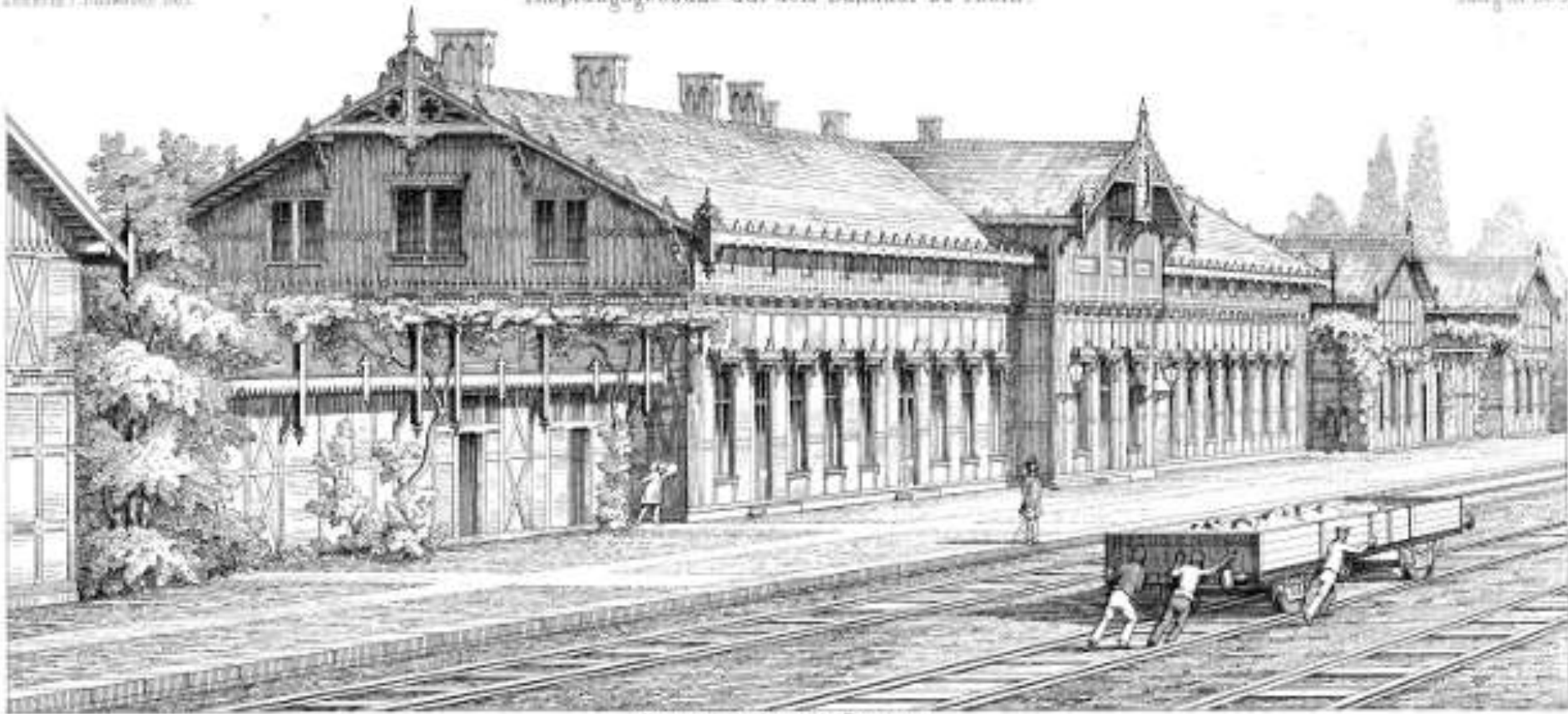
Pierwszy budynek funkcjonował bardzo krótko (1861 – 1973).

Na szczęście znamy jego wygląd utrwalony na starych rycinach.

Zeitschrift f. Bauwesen 1865.

Empfangsgebäude auf dem Bahnhof zu Thorn.

Jahrg. XV Bl. 51.



Perspectivische Ansicht der Perronseite.

Empfangsgebäude auf dem Bahnhof zu Thorn  
 Perspektivische Ansicht der Perronseite  
 Herr Baumeister Cuno  
 Blatt 51  
 „Atlas zur Zeitschrift für Bauwesen“  
 Jahrgang XV : Berlin 1865  
 Sygnatura KM 01428

Dworzec powstał u wylotu drewnianego, jarzmowego mostu drogowego.

Stacja miała początkowo tylko dwa tory, gdyż wybudowano ją wewnątrz fortyfikacji „Przyczółka Mostowego”.

Budynek najstarszego toruńskiego dworca był drewniany o konstrukcji ryglowej (tzw. pruski mur).

Miał wiele bogato rzeźbionych detali – stąd ten typ nazywano „uzdrowskim”.

Wśród pomieszczeń dworca wyróżniał się „pokój królewski” urządzony w stylu angielsko – mauretańskiego neogotyku.



## Wybrana literatura

Adam Adamek, Augustyn Balewski, Jacek Stochmal  
Stacja Toruń Główny 1861 – 1995  
Rys Historyczny  
Toruń 1996  
Sygnatura SIRr XIX/9

Zygmunt Kruszelnicki  
Z dziejów i ikonografii najstarszego dworca kolejowego w Toruniu  
s. 151 – 174  
Acta Universitatis Nicolai Copernici  
Nauki Humanistyczno-Społeczne – Zeszyt 164 : 1987  
Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo XII  
Sygnatura MAG 04624-164